

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy hónapra . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádossy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap
székküldésére vonatkozó föl-
szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szerkesztői részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előfizetések elfogadhatók még
valamennyi könyvkereske-
desben.

Egyes számok kaphatók:

Wagner N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

A tanítónő és a nő.

Oly sokszor halljuk és látjuk, hogy mindaz, mi valamely nemes, nagy célre törekszik, — legyen az egy ember vagy egy intézmény, — háborítatlanul nem folytathatja útját; akadály gördül elébe mindenfelől, sokféle előítéllettel kell megküzdenie. Ez különben természetes is, mert hisz a nagyot, a nemest fölfogni és megérteni nem minden ember sajátsága. Kinek lelkivilága kisszerű és korlátolt, hogyan érthetné az meg a nagyot? A tisztelet érzésének első eleme — Greguss szerint — egy kellemetlen érzés, t. i. a magunk kicsinységének érzete azon nagyhoz, fontosabbhoz képest, mely reánk hat. Azután támad lelkünkben valami büszke öröm a fölött, hogy képesek vagyunk azt fölfogni, hozzá fölemelkedni.

De kinek lelke rosszakarattal van eltelve azon ember vagy intézmény iránt, mely pedig a jót és a nagyot képviseli, csak azt a kellemetlen hatást érzi, melyet az általa gyűlött dolognak nemessége ébreszt föl benne, mely a maga kicsinységét érezteti vele. Elfogult lelke sem nem képes, sem nem akar annak nagyságához fölemelkedni, tiszteletet tehát nem érezhet. Sőt ellenkezőleg, nem gondolkodván nagylelkűen, rosszul esik neki a maga hibáját éreznie és megismernie; azért igyekszik a gyűlött embert vagy intézményt törpévé tenni, hogy elenyésszék lelkében a kellemetlen érzés. El fog tehát fordulni annak szép tulajdonaitól, s buzgón fog kutatni hibákat, melyek tudvalevőleg mindenütt

főltalálhatók — nem lévén semmi sem tökéletes a nap alatt — de amely hibák elenyésznek a nemesen gondolkodó ember szemében, ki egy nagy dolognak magasra volt képes mindenekelőtt fölfogni és átérezni.

A tanítónők alkalmaztatása mindenestre nagy intézmény. Nagy intézmény első sorban azért, mert a leányok helyesirányu nevelése követeli meg a nőknek az iskolában való alkalmaztatását, másodsorban pedig azon okból, mert alkalmat nyújt a művelt nőknek intellektuális tehetségeiket érvényesíteni, szellemüket képezni és önállóságra jutni. Nagy emberek s az emberiség folytonos haladása teremtették azt meg. Létesült, mert létesülnie kellett, mint ahogy megtestestült és megtestestülöben van annyi eszme, mert az emberiség fejlődése így hozta azt magával.

Hisz az ember, ha el van telve forró vágygyal a tökéletesedés iránt s előrehalad az ismeretekben valamint a jó után való törekvésben. Örömmel veszi észre nemsokára, mint emelkedik fokozatosan fölfelé, mint tágul láthatára, mint képes megismerni oly dolgokat, melyeket előbb észre sem vett. Így van ez általánosságban az emberiségnél is. A mily mértékben halad előre, oly mértékben hullnak le előtte a korlátok, melyek előbb fejlődésében gátolták.

S előrehaladni, ez az emberiség szent és örök célja. Szabaddá és valóban jóvá lenni, levetni magáról a kicsinység, a szűkkeblűség bilincseit, melyek levonják az embert a föld göröngyeihez, melyek

lehetetlenné teszik a lélek magas szárnyalását.

És az emberiség halad is folytonosan előre, lassu lépésekkel, de mindinkább közeledik céljához, daczára a sokféle reakzionális törekvésnek. Hiába csóválják fejüket a maradiság emberei, hiába mondják képmutatónak: „mi lesz még ebből, ha ez így megy tovább.“

Igen, mi lesz, ha a nők közül oly sokan tanítónőkké stb. lesznek? Emlegetnek női hivatást, boldogtalanságot, elkeseredettséget, női gyengédséget s az Isten tudja mit? Pedig ha mind ez érveket közelebből megtekintjük, azt látjuk, hogy csak közhelyek ezek, melyeknek alkalmazásánál az emberek rendesen semmit sem gondolkodnak. Bizonyítja az mindjárt azon körülmény, hogy száz és száz gyöngéd lelkű, házias, egyszerű leány van, kiket e szép tulajdonok daczára sem vesz észre senki. S aztán tekintsük csak közelebből a női hivatást és evvel kapcsolatban a nő állását a családban.

Jól tudja mindenki, hogy ha a nő csak „harmatcsepp“-ként, gyöngéd rózsaszirmként szerepel a családi boldogság ugyancsak gyenge lábakon nyugszik. Mert az élet nemcsak gyengédséget követel a nőtől, hanem szilárd lelket, határozott jellemet, józan gondolkodást is. Mit csinál a férj a baj, a megpróbáltatás napjaiban egy oly nővel, ki nem tud erős lenni, kit úgy kell őrizni minden szélről, mint egy forró égővi növényt? Melyik főnkölt gondolkodású férfi elégednék meg avval, hogy neje „csecsebecse“ legyen, „haszon-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Vasváry villája.

Kertülni óhajtanék minden reklám- vagy alkalomszerzést.

De ha az a vád érne is — bár méltatlanul — hogy közleményem szíveségi tény csupán, készséggel elviselem, mert érzem, hogy mindazért, mit a pécsi szőlőhegyek villáinak oremekében láttam és kedvteléssel élveztem, elismeréssel tartozom és ezt a legudvariasabb formával se róhatom le eléggé.

A Vasváry-villa fekvése, építészeti remeke, berendezése és a benne elhelyezett műkincsek nemhogy megérdemlik, de egyenesen ki is hívják a méltatást és nyilvános elismerést.

Ha a kisvárosi nyárspolgárság fitymáló kicsinylésével, kritikai bölcseséget szenvedő irigységével vagy mindent kisszerű okokra visszavezető szörszálhasogató ridegségével léptünk a villa széles lépcsőire és azokon áthaladva a benső termekbe s az egyes szobákba, bizonyára nem fogunk egyebet föltalálni azokban bizarrságnál

és oly különlegességeknél, melyeknek magyarázatát valami lelki aberratióban szabad csak keresnünk. De ha ezt a nagyszabású szőlőkertet és az abban magasra emelt impozáns, építési izlésében azonban mégis nemesen egyszerű, emeletes villát, annak benső beosztását és műkincseit, látványosságait elfogulatlanul, tisztán az esztétika elvei szerint szemléljük és bíráljuk meg, úgy kell, hogy elismerjük azt, miszerint ilyen létesíteni igazi életföladat, mely nemsokára az alkotónak szolgál érdemül, de a város dicsőségére is szolgál. A ki ily szokatlan bár, de alapjában, kivitelében, rendezésében és gazdagságában nagyszabású művet létesít nem egyéniségével, hanem alkotásával áll a kritika elé. Vagy ki merné megkövezni azt, a ki vagyonának egy részét, a közönséges számítás szerint mégis egész egy kincset pazarol egy etlen kép megvásárlására, mely képhez lelkének minden jobb érzése, a művészet iránti rajongása, a szép iránti lelkesedése, izlésének nemessége fűződnek. Csak a közönségest lehet azonnal megérteni, és így semmi csodát nem látok abban, ha a Vasváry-villa va-kerítésén kívül álló szemlélő lelkében nem ébred föl a vágy a villa szépségét igazán méltatni; vagy a

ki végig nézi a fölhalmozott műkincseket, azt csak a panoráma látványosságának mértéke szerint bírálja el. Am viszont senki se higgye, hogy ez a villa nem egy magasra törő lélek gondolata és merészen bátor elhatározása folytán jött létre: nagyot gondolni és azt a gondolat nagyságához képest megfelelően létesíteni: túl esik a megszokott kritikán.

Igen gyakran tapasztaljuk, hogy a születés és a multból átöröklött körülmények oly pályához kötnek, mely nem egyez meg hajlamainkkal, más irányra vágyó tehetségünkkel. És ha a praedestinált hivatást becsülettel teljesítjük is, lelkünk szabadabban szárnyal is a legnyüzgött vágy és szenvedély, erőltetve vagy titokban igyekszik más téren nyerni kielégítést. Trajber György atyja nyomán kereskedőnek született, az üzleti és vagyoni érdekek odaláncolták a pulthoz. És ő, a régi kereskedések becsületes, polgári, szep-lőtlen jellemű elvei szerint neveltetve, törhetetlenül bü maradt az öröklött álláshoz; szorgalmát, igyekezetét, tehetségét hiven odaáldozta ennek a bár nem fényes, de tekintélyben, fontosságban csak növekedő pályának. De lelkét ez a hivatás nem egészen elégitette ki. Érezte bensejében az erőt, mely művelődésre, finomításra vár. És e

talán, de szép, s ez minden érdeme? — mint ezt Ádám, a pháraó mondja az „Ember tragédiájá”-ban. Ki ilyen nőt választott magának, annak a házasságról nem éppen magas fogalmi lehetnek; e lépést pedig csakhamar oka lesz megbánni.

Hogyan vezetheti a nő gyöngéd, de biztos kézzel gyermekeit azon az uton, melyen maguk még nem járhatnak, ha önönmaga nem képes pályáján biztosan haladni; ha minden lépésnél gyámolításra, vezetőre van szüksége? S mi lesz akkor belőle, ha e támaszt nélkülöznie kell, mi pedig csak a véletlentől függ?

S vajjon mit csinál a gyenge, önállóan gondolkodni nem képes nő akkor, ha azt kénytelen belátni, hogy férjhezmenése tévedés volt? Úgy jár, mint a növény, mely csak enyhe napsugár számára volt alkotva s melyet az első hűvös szél elhervasztott. Céljártévesztett lény lesz, önönmagának és másoknak lesz terhére s utóbb tán még véget is vet e siralmas életnek, vagy elmerül végtelen panaszba és fájdalomba. De az erőslelkű, határozott jellemű nő, ha a csalódás fájdalmasan érinti is, belátja csakhamar, hogy nem ő az egyetlen a világon, ki csalódott; belátja, hogy a boldogság oly virág, mely e földön nem igen nyílik; hogy a lélek nyugalmában rejlik a megelégedés, ez pedig csak a kötelességnek hiven való teljesítésében gyökerezik s azon tudatban, hogy annyi jót tettünk, mennyit helyzetünkben csak tehattunk. Jól tudja, hogy e nélkül még csak valódi boldogság sem létezhetik. Az ilyen nőt a fájdalom nem fogja lesujtani; erős lelke, igazi nőiessége fölemeli, mert a nőiesség nem a gyengeségből következik. A valódi nőiesség abban áll: élni és küzdeni tudni másokért, gyöngédnek lenni még akkor is, ha körülötte ború, elégedetlenség honol, megfélekedni önmagáról s mindezért nem várni más jutalmat, mint a lélek nyugalmát.

Ehhez pedig igen erős lélek kell.

Aki erre képes, az — azt hiszem — megelégedett tud lenni úgynevezett családi boldogság nélkül is. Mert könnyebb nélkülözni a boldogságot, mint elviselni a szerencsétlenséget. S nem jobb-e egy nőnek önállóan lennie, ura lenni lelkének, gondolkodásának, idejének, mint egy nem

szeretett, nem is tisztelt emberhez lánczolva, végigélni egy hosszú, kinnal teljes életet?

„A férjhezmenés lehetősége, de nem kényszerítése, a nő legeszményibb célja” — mondta Augustza német császárné. Mert abban ugyan semmi magasztos nincs, ha a nő csak azért megy férjhez, mert más-kép nem tud megélni. Magasztos úgy lesz e lépése, ha egy szeretett és tisztelt férfinak nyújtja kezét, kiról meg van győződve, hogy ez lelkét megérteni, neki — hol arra szükség van — támaszul szolgálni képes, de akiért viszont kész föláldozni minden más előnyt, kiért kész küzdeni és szenvedni. Ha egy művelt nő más okból megy férjhez, csak megalázza magát.

Jóakaratu egyének erre aztán azt mondják: igen ám, de a tanítónőknek is van szívük, s ha aztán a szív vágyai kielégítést nem nyernek, úgy elkeserednek, s akkor aztán csak nem lehetnek jó tanítónők! E szives részvétet a tanítónők bizvást visszautasíthatják. Forduljanak ez érző szívvel megáldott paedagogusok részvételükkel azon nőkhöz, kiknek számára nincs cél, nincs eszme, mely lelküket megragadná, nincs munka, mely egész gondolkozásukat foglalkoztatná; kik kegyelem kenyéren élnek, mert nem tanulták meg önmagukat fenntartani. Jól tudják, miként kell a főzőkanállal bánni, de nem jutott nekik mit főzni. Ezen nők szájalomraméltók, de nem a művelt nő, ki élte utján haladva nem veszi igénybe senki kegyelmét; ki megtanult magasabb célokért lelkesedni s a mi fő, komolyan dolgozni. Körülnézve a világban, azt tapasztalja, hogy a szív vágyainak kielégítése még nem foglalja magába az egész életet s hogy igen sokszor keserű megbánás következik a rövid idejű boldogság után. Azért ne avatkozzanak abba a küzdelembe, melyet a nő viv szívével, ha nem talált olyanra, ki méltó lenne e szív birtokára. E küzdelem — kevés kivétellel — sem oly nehéz, sem oly hosszú nem lesz, mint azt sokan hinni szeretnék, különösen oly nőknél, kik megtanulták ismerni lelküket, kik nem birnak köznapi, korlátolt világnézettel; kik szeretnek dolgozni s kik tudják, hogy miért dolgoznak. Az igazán művelt, finom lelkű nő meg fogja találni a helyes utat, nem fog „elkeseredni,” hanem azt a kincset,

mely szívében rejlik, — a szeretetet s a gyöngédséget — mások előnyére fogja tudni fölszínre hozni, s hol tehetné ezt inkább, mint gyermekek körében?

Hogy többen nem találják meg a helyes utat? Mit bizonyít az? Nincsen szabály kivétel nélkül.

S aztán kár oly nagyon dobálózni avval a boldogsággal. Nem nő az meg minden bokorban. Talán minden férfit boldoggá tesz a családi élet? S kit nem tett azzá, az ennél fogva kötelességét nem teljesítheti hiven? Az nem képes helyét megállni? — A tapasztalat inkább az ellenkezőt bizonyítja. Kik valami nagyot vittek véghez életükben, ritkán élveztek családi boldogságot. Nagyon jelentéktelen lenne az ügyesrető, buzgón munkálkodó emberek száma, ha azokat csak a „boldogok” sorában keresnők.

Minden leány pedig már csak azért sem mehet férjhez, mert több nő van, mint férfi. S így az sem segít, amit „y” úr a „Néptanoda” egyik régebbi számában olyan elismerésre méltó jóakarattal tanácsol, hogy: „legyen a kisasszony vargamesterné...” Ezen szép, emlékezetes mondást csak példaként hoztam föl arra nézve, milyen abszurdumokhoz vezethet az elfogultság s a rosszakarat. Tehát kapkodjon csak mindenki férj után; mindegy az, bárki legyen az illető. Ha nincs más, jó lesz egy vargamester is; az esküvő megtartatik, tehát a „családi boldogság” meglesz. Punctum. A függöny legördül, mint a színpadon. S a nő, ki művelt házikörben nőtt föl, ki gondot fordított szelleme kiművelésére, milyen jól fog beilleni abba a körbe, melylyel nem fűzi össze semmi más, mint a kényszer. Mennyire lesz alkalma nőiességének báját kifejtteni! — S vajjon boldogíthatja-e a nő férjét, ha lelke tőle idegen?

Nem tudja „y” úr, hogy a nő sohasem szerethet igazán oly férfit, ki nála alacsonyabb szellemi álláspontot foglal el.

De hisz mindez magától értetődik, ide nem kell érv. Nem hiszem, hogy maga „y” úr is, ha leánya volna, annak az ily módon való férjhezmenést tanácsolná. És vajjon milyen lenne az a nemzedék, melyet az ilyen lelki nyomorban sinylődő nők nevelnének föl? Ugyancsak sok jó-

benső kényszerítés hatása alatt a fizikai munkásság után megmaradó idejét, az éj csendes és zavartalan óráit az önművelésnek szánta. Neki fektűt a könyveknek, olvasott, tanult, mert szomjazott a művelődés után. Ez eddig ismeretlen világban töltött órák megteremték a szép és nemes izlés iránti fogékonyságot; megtudta, hogy nekünk irodalmunk van és megszerezte, de egyszerűsággal hallatlan szorgalmu gondosságával át is olvasta az összes magyar remekírók műveit; ezzel kiterjedt figyelme a világirodalom kiválóbb alkotásaira és megismerte ezeket is; becsülni tanulta a zene hatását a szívre és kedélyre s nem sajátíthatván el a valamely ágában való jártasságot, a mechanikai mód szerinti élvezetést szerezte meg; átértette, hogy műizlése ki elégitésre vár és tetemes áldozattal vásárolta meg a festészet, szobrászat és egyéb műkincsek jeles darabjait vagy helyi termékeit; kutatási szomja elvezette őt a multba és a családi hagyományok nyomán visszaszerelte családjának elkallódott régi jogát, nemességét. És mindezek mellett megmaradt polgárnak és kereskedőnek.

Kifejlett izlése, műérzéke, gyűjteményei, hajlamai, melyek sokak előtt különzségnek tünnek föl, arra is készítették, hogy benső kedély-

világának menedéket, kincseinek megfelelő ör-helyet építtessen. Így jött létre a városhoz közel levő északnyugatnak fekvő villa. Magas plateau-n, széles, nyílt tereu emelkedik ezen a legújabb kor izlése szerint nemes egyszerűséggel épített, a bensejében őrzött műkincseknek megfelelően muzeumszerű, emeletes villa, melynek azonban csak neve az, mert méltán palotának is nevezhetjük. Széles lépcsőzet vezet a tágas, szabad teraszra, mely a leggyönyörűbb kilátást nyújtja; tiszta időben a Dráva ezüst színét és Slavonia őserdőkkel borított hegyeit is láthatjuk. És ha tekintetünk már elfáradt a messze távol panorámájának nézésében, a közvetlenül lenn elterülő, izléssel szabályozott szőlőskert nyújt újabb élvezetet. A lépcsők alján bronzból öntött óriási sas terjeszti ki roppant szárnyait, jelezve a lélek szabad szárnyalását, lenn pompásan gondozott, fehér homokkal behintett utak hívogatják a szemlélőt a szőlőtövek egyenletes sorai felé, míg jobbra egy izlésesen épült „pihenő” kínálkozik árnyas menhelyül.

A szerényen udvarias házigazda, Vasváry György, hallgatag főhajtsással fogadja dicséretünket és az élvezet fölött kifejezett köszönetünket, némán a főbejárat középajtajára mu-

tatva. Kíváncsian lépünk be: vajjon mi igaz abból, mit a villa berendezésének titkoszerűségéről beszélnek. De a kíváncsiság csakhamar csodálkozássá és ámulattá válik: egy magán ember, egy kereskedő miként gyűjthette mindazt össze, ami itt a magas, remek faragványnyal ékített tetőzetű nagy teremben látható, és aztán tovább az emelet jobb és bal szárnyán egymásból nyíló, egyszerre áttekinthető szobákban! A drága festmények, remek majolika és fayanc-tárgyak, érez és márványszobrok, porcellán disztmények, a különböző disztárgyak, mechanikai műreemek láttára elénkbe tolnak a kérdések: muzeum-e ez? gyűjteményes kiállítás-e? a pompás magánlakás disztiményeül szolgálnak-e mindezek csupán? és így tovább, míg e kérdéseket fölvaltja az érték, a művészet, a szép iránti hajlam, majd a tulajonos sajátos szenvedélye fölötti csodálkozás. És a merre nézünk, mindentelé a magyar ember hazafiságát és a szülővároshoz való ragaszkodás polgári érzületét látjuk kifejezve; mert első sorban a hazai és helyi művészet és ipar termékei iránt érzett előszeretetet nyilvánul a gyűjtésben; de az egyes motívumokban is a hazai történelem dicső emlékei örökítették meg. Még

akaratról s nagy emberszeretetről tesz e tanács tanuságot.

Térjünk át a fölvetett kérdésre: „Előnyös-e az iskolára nézve a tanítónői intézmény?” A tapasztalat megfélelt már erre, a mennyibe ez intézmény már évtizedek óta virágzik s minden művelt országban a tanítónők ezrei alkalmaztatnak, a mi nem volna lehetséges, ha ez intézmény teljesen tévedésen alapulna. Minek létjoga nincs, megsemmisül, — ezt mutatja a történelem s mondja a józan ész. Leányokkal bánni csak a nő tud igazán, ki mindazt maga is átélte, mit tanítványai éreznek, s így képes megérteni érzékeny kedélyüknek minden változását.

A Néptanodában egy furcsa cikk jelent meg, melyben bizonyos Benevolus azt állítja, hogy a nő csak saját gyermekét képes nevelni (!) idegen gyermekek irányában semmi más, mint egy kegyetlen, gonosz mostoha; „y” úr meg ugyanott azt állítja, hogy a nő gyöngédségénél fogva nem lehet elég erélyes tanító, pedig hát azt mondja ő, a tanítás „erős férfimunka.” Tessék most ezen eligazodni.

Ha a dolog úgy állna, mint ezt az említett cikkirók állítják, akkor nem emlékeznek meg annyi leány rajongással és tisztelettel volt tanítónőjéről. Pedig a gyermekeknek éles szemük van. Ha a tanító nem állja meg helyét, ha határozatlan, gyenge: ezt épen a gyermek veszi legelőbb észre és e tapasztalatát rögtön föl is használja.

Akár az elemi, akár a felsőbb iskolát tekintjük, azt kell mondanunk, hogy a leányok nevelése és tanítása csak úgy lehet helyesirányú, ha az női kezekre van bízva. Vagy ki fogna magának egy felsőbb leányiskolát csupán férfitanárokkal elképzelni? Ki ismeri oly kevéssé a 13, 14 és 15 éves leányok kedély- és lelki világát, hogy azt higgye, miszerint azokra nézve üdvös lehetne, ha tanárai közt nincs nő? Igen — legyen ott férfi is, tanulja meg a leány a tanárban a férfiaságot becsülni; de a nőtanító példáján fog megtanulni lelkesedni azon eszmékért, melyeket az képvisel: megállni helyét ott, hova lelkének vágya és sorsa vezette, kivívni műveltsége és jelleme által a tiszteletet, gyengédsége által pedig a szeretetet.

Van természetesen tanítónő, ki e követelményeknek nem felel meg. A legbüszkébb

az épület emelését hirdető emléktáblák is, vagy a tulajdonos őseire és nemességére vonatkozó czimerek és emlékek is a szülőföldhöz való vonzalmat és annak szellemi és anyagi jelentőségét tüntetik föl; nincs semmi, ami a külföldi szokások és izlések majmolását, vagy annak divatos követését árulná el. Önálló fölfogás és korlátlan egyéni izlés nyilvánul e gyűjteményben, mely valóban emlékezetes bizonsága az egészséges helyi patriotizmus igaz átérzésének, a művészet valódi pártolása iránt való lelkesedésnek.

Ki tudná elősorolni azt a sok remeket vagy csak egyet is kiválasztani a többi rovására? De ha egyéb nem lenne a villában, mint a mezzanin egyik hús termében elhelyezett terrakotta alakgyűjtemény, már ez is kielégíthetné a szép iránt sóvárgó lelkünket.

A berendezés és a gyűjtemény célja, hivatala körül volna még mondani valóm — de erről talán máskor, ha csak az „Oszták-Magyar Monarchia irásban és képben” című nagyszabású vállalat által meg nem előztetem.

B. K.

folyam is hord magával salakot. S vajjon a férfitanítók közt szintén nincs-e sok, ki nem válik az iskola diszere? Ilyen emberek mindenütt vannak.

Azért azon kérést intézem a tanítónőkhöz: ne engedjék magukat ilyféle rosszakaratu állítások által megzavartatni. Ne higgyék el, a mit e résztvevő olvadózó paedagogusok oly nagyon szeretnének a világgal elhitetni: hogy önök boldogtalanok. Önök nem boldogtalanok, ha szeretnek dolgozni s ha értik megbecsülni azt, a mivel bírnak. Ezer és ezer, szerencsétlen életviszonyok közt sanyalódó nő cserélne el a legnagyobb örömmel sorsát az önökével. Haladjanak nyugodtan tovább áldást hozó pályájukon, szeressék és gondozzák azokat, kik önökre bízva; munkálkodjanak fáradhatatlanul és képezzék szellemüket; így oly magaslatra fognak emelkedni, melyről letekintve, mindezen mondások olybá fognak föltűnni, mint a mik azok valóban: tartalmatlan, elfogult állításoknak, melyeknek szülőanyjuk a rosszakarat.

Annak eldöntését pedig, hogy nevelve tanítanak-e, vagy tanítva nevelnek-e, nyugodt lélekkel bízhatják azon paedagogusokra, kik ily meglepő igazságok kikutatásával foglalkoznak. Éleselműségüknek ilyenképen való gyakorlása által ez érzékeny lelkű paedagogusok nem válnak ugyan senki hasznára, de üres óráikban így elég szépen elszórakozhatnak.

k.

Sanzsirozott nyugdíj.

Fura dolog esett meg hétfőn a megyével. Nyugdíjaznia kellett egy fiatal, munkabíró tisztviselőjét, aki időközben országgyűlési képviselő lett. A nyugdíjazás alapja, az orvosi bizonyítvány, ugyan azt mondja, hogy a tisztviselő munkára képtelen, de mi laikusok a külső után ítélve úgy látjuk, hogy se keze, se lába, se feje nem hiányzik, — hogy valami belső baj gyötri, az meg lehet; hanem hát akkor miképpen lehet országgyűlési képviselő? Hát oda csupa beteg embereket visznek? Nem kellene-e a választási törvénybe belevenni egy ilyenféle passzust: „Nem választható végül az, aki a megyei vagy városi szolgálatból munkaképtelenség miatt — nyugdíjaztatva elbocsáttatott.” Tudunkkal Aidinger is ilyenformán készült képviselőnek, ha rá vitte volna a feje.

Hát ez bizony elég hibás dolog. De nem az a hibás, hogy a képviselővé lett tisztviselőnek megadják a nyugdíját, hanem az, hogy miképpen adják meg. A nyugdíj, mely kötelező, épp mert kötelező, azért jogos is — minden körülmények között. Joga van a nyugdíjhoz, kell, hogy joga legyen, még az öt évet szolgáltának is. Hiszen ha a tisztújításon kibukik, munkaképességgel bukik ki, de a nyugdíja megjár, arról az időről s azon arányban, amelyben a befizetés történt. Aki időközben képviselővé lesz, ezen az elvi alapon annak is megjár a nyugdíja, ha munkára képes is. Hiszen 10 évi befizetését jogtalanság volna visszatartani. Azért mert képviselővé lett? Hát ha a polgárok bizalma hív, nem köteleesség-e annak a képviselőségnek az elvállalása? Csak hogy vagy mondaná ki a törvény, hogy tisztviselő nem jelölhető, ami által a tisztviselő tekintelye által gyakorolt szelid presszió alul szabadítanak föl nagyon sok esetben a polgárokat; vagy ha már szabadelyvileg tág teret engedünk a képviselő megválasztásában, úgy változtassuk meg a nyugdíjszabályzatot, s vegyük bele azt a pontot is a nyugdíjra jogosításnál, hogy „megkapja a megjáró nyugdíját az, ki időközben a képviselőség magas hivatásu állását nyerte el a polgárok bizalma folytán.”

Adjuk meg neki a jogos nyugdíjat, hanem szabályok szerint, s ne kelljen olyan nyilvánvaló kópéságra kényszeríteni egy egész törvényhatósági bizottságot, mint amilyen hétfőn történt, amely nagyon hasonlított ahhoz az esethez, mikor valaki úgy juthatott a jogos pénzéhez, hogy el kellett lopnia.

HIREK.

— **(Közgyűlés a megyén.)** Meglehetősen szárazan pörgött le a megye hétfői közgyűlése, üres padok előtt, üres programmal. Csekély kivétellel majd mindvégig apró községi ügyek foglalták le a fő- és pótló-tárgysorozatot, melynek előtte Kardos Kálmán főispán a bevezető beszédében jelezte, hogy királyunk június hó 8-án ünnepli koronázása 25 ik évfordulóját, melyet az ország szintén megünnepel, s indítványozta, hogy Baranyavármegye üdvözlő föliratot intézzen a királyhoz. — Az alispáni jelentésből, mint a gazdákat érdeklőt, kiemeljük a vetések állásáról szóló részt, mely szerint az őszi vetések általában foltosak, a késői szántásba vetett tavasziak a nagy szárazság miatt nehezen kelnek; eddigelé leginkább a korán vetett buza áll legjobban. Eső kellene valamennyinek. A tavasz kezdetén volt ólmos eső a szőlőknek és a gyümölcsfáknak nagyon ártott. Érdekes még a jelentésben a faiskolák-ról szóló kimutatás, mely a járási főszolgabírók és a faiskolai fölügyelők jelentései alapján készült, s mely szerint a vármegye 359 községe közül 350-ben van faiskola. Gyulán, Német-Üröghön, Goriczán, Lipoviczán, Eugenfalun, Kis-Dárdán, Bolmányon, Pusztafalun és Baánban nincs — többnyire azért, mert a községnek nincs földje, vagy ha van, hát nem alkalmas. A faiskolák összes térfogata 247,644 □ól, ezen van 80.137 drb gyümölcsvadonc, 16.951 nemesített, 225.147 egyéb fa és 45.208 szederfa-csemete. Hét faiskolának nincs kerítése és tiznek nincs fölügyelője. Az alispán intézkedett, hogy mindkét hiány pótolassék. — Az alispáni jelentés után Szily László alispán indítványára a közgyűlés az inségesalapról 500 frtot szavazott meg a fölsőmagyarországi inségesek segélyezésére. — Perczel Béni siklósi szolgabíró helyébe a közgyűlés egyhangulag Perczel Béla II. aljegyzőt, II. aljegyzővé Stenge Ferencz arvaszéki jegyzőt, arvaszéki jegyzővé Szinkovich Károly III. aljegyzőt és III. aljegyzővé Rónay Kálmán dr.-t választotta meg, kik a hivatalos esküt nyomban le is tették. Több apró ügy elintézése után a közgyűlés fel tizenkettőkor véget ért.

— **(A hadgyakorlatokról)** szóló általános utasítás már kiadott a gyakorlatokban részt veendő csapatok parancsnokságainak. Az ezred- és a dandár-gyakorlatokat a pécsi 52. gy.-ezred Pécsen végzi, az utóbbiakat a pécsivel dandárt képező ezredek is itt teljesítik. Ezek végeztével az 52-ik gy.-ezred s az egész dandár Kaposvárra megy, ahol a hadosztálygyakorlatokat tartják. Ezek Kaposvár és Pilis-Csaba közt folynak le. A hadosztálygyakorlatok után kezdődnek a nagy hadtestgyakorlatok a honvédséggel kombinálva, melyek Pécs, Eszék, Zágráb és Fiume közt mennek végbe. Az utolsó záró-gyakorlat 4 napig tart egyfolytában, mi alatt a csapatok egész Dolni-Miholjáczig vonulnak. E 4 nap alatt szemléli meg a király is a gyakorlatokat.

— **(Szinház-nyitás.)** Somogyi Károly szinigazgató kedden délelőtt megérkezett társulatával Pécsre, hogy a két és félhónapos nyári szezon kitöltse s a mi megköcsönösödött szellemi életünket kissé fölfrissítse. A társulatnak eddig azon tagjai érkeztek meg, kik a téli hónapok alatt is Somogyi társulatánál működtek, az új tagok holnapig szintén megjönnek, s holnap már megkezdik a próbákat. A szinikör üléseit Somogyi teljesen újból készítette, kényelmes padokat rakatott a régi kinpadok helyére s ezáltal megszűnik az a jogos panasz, hogy a szellemi élvezetet megrontja a testi sanyargatás. A társulat játszó személyzete 48 tagból áll, a zenekari-, műszaki- és szolgaszemélyzettel együtt 75 főre rug a társulat személyzete. A nők közül a drámai szakon a következők szerepelnek: Kalmár Piroška, Szolenszky Olimpia, Daróczy Ilka, Holéczy Ilona, Pákey Margit, Somogyiné Nagy Julia, Kömüvesné Anna, Ebergényiné Amália, Tharasszovits Margit. Énekesnők: Kocsis Etel, Kállay Luiza, Sugár Aranka, Dorogi Laura, H. Lévai Berta és Honti Mari. Kardalosnők: Atyai Aurélia, Fürst Hermin, Kócsi Erzs, Dezséry Gyuláné, Bogáthy Ilona, Jurisits Teréz, Sárosy Aranka és Csepregy Emma. A férfi szereplők: Somogyi Károly, Molnár László, Csiki László, Péchy Kálmán (rendező), Balla Kálmán, Szentmiklóssy Béla, Breznay Géza (ren-

dező), Dezséry Gyula, Perényi József, Hatvani Ede (énekes), Földvári József (énekes), Hegyessy Gyula, Dálnoki János, Végh István és Berényi Géza. Kardalok: Korcsok Pál, Körmeny János, Ország Bertalan, Erdélyi Miklós, Csepreghy József, Miksay Emil, Latabár Endre és Éltes Gyula. Karmester: Znojenszky Nándor, sugó: Bogáthy Medárd, zenekar-vezető: Müller Róbert. — Ujdonságokul előadja a társulat a következőket: Parasztszület (Mascagni operája), Madarász, Erminy, Kis molnárné (operettek), Siroki román, Kis madaram, Cseperke kalap (népszínművek), Az agglégények, A jó szomszédok (vigjátékok), Feneloányok, A kecskebaúki fürdőn, Ne hagyj magad Schlesinger (bohózatok), Pogány magyarok, Nagy Galeotto, A harag, Susanne, Thermidor, Atyafiak, Vass főhadnagy (drámák). — Bérletárak 20 előadásra: páholy 56 frt, támlásszék 16 frt, első r. zártszék 12 frt. — Az első előadás busvét vasárnapján lesz.

— **(A megyei árvaház)** alapszabályait a belügyminisztérium jóváhagyta — elvétven Benkő Gyula és társainak az apácák alkalmazása ellen beadott fölébesztését, — s így a megyei közgyűlés már az építésre vonatkozó intézkedések és a kötött szerződés fölött döntött. Az árvaház terveit és költségvetését Schlauch Imre építőmester készítette, míg az építéssel Körösty József építőmestert bízták meg, mint aki az árlejtésen a legolcsóbb ajánlatot tette. A közgyűlés Schlauch Imrének a tervek készítéseért 200 frt tiszteletdíjat szavazott meg.

— **(A „Négy vasárnap”)** az irodalmi és zeneestélyek rendezői által kiadandó emlékkönyv nemsokára elhagyja a sajtót. Belső tartalma és külső kiállítása egyaránt becses emlékévé teszik e könyvet a lefolyt élvezetes estéknek, melyeknek vanunk életében kulturális jelentősége van, e momentum pedig megérdemli, hogy megőrökitve őrizzük könyvtárunkban. Kardos Kálmán főispán előszavával meginduló kötet mindazon irodalmi dolgozatokat öleli magába, melyek az estéken fölolvására kerültek, s melyek így könyvből olvasva becses dolgok, ha az estélyeken előadva talán nem is tettek hatást, aminek a dolgozatokon kívül álló okai voltak. Ott találja aztán az olvasó a főispán képen kívül az összes közreműködők arcképét, külön a hölgyeket, külön a férfiakét, külön a rendezőket, s a szintén közreműködő dalárdát. A könyvet az esték rövid története zárja be, melyben a föllépők közreműködési körét is jelezve látjuk. A kiállítás oly izléeses, hogy illet csak a főváros produkált eddig. A könyv tiszta jövedelme is jótékony célra megy, s azért a rendezőség bizik abban, hogy a közönség nem fogja indolenciával mellőzni e minden becses és díszessége mellett is olcsó könyvet. A fűzött példányok ára 1 frt.

— **(Megsemmisített bíróválasztás.)** Göröcsönyben a legutóbbi bíróválasztáson az a furcsaság esett meg, hogy a jelölés után megkezdett szavazás közben a főbíró, hogy néhány község kívánságának eleget tegyen, újra kandidált s ez új jelölésre is megindította a szavazást. A választás ellen Egedy Sándor göröcsönyi bírlő fölébesztette s a hétfői közgyűlés a választást mint törvénytelen megsemmisítette, a főszolgabíró pedig a törvény megtartására utasította.

— **(Kérvény a slepp ellen.)** Még mikor a slepp szele Párisban kavarta föl az utcza porát; mikor még erről a veszedelemtől a legfrisebb párisi divattudósítások jósoltattak; mi — érzékeny tüdejűek — már akkor fölajdultunk a slepp ellen. Az „Oh az a slepp” című cikkekünk nagyon sok hölgyolvasónk bosszuságát zudította ránk, mert — igazat mondtunk a nők ez ádáz ruhadarabjáról. De már akkor is tudtuk, hogy a mi hölgyeink mégis fölveszik azt a csunya sleppet, ha kineveti is vele őket a férfivilág s ha elátkozza is őket a port nyelni amúgy is elég alkalmatosságban bővelkedő közönség. És a jósoltatásunknak igaza volt. A hölgyek mit sem törődve egészséggel — hiszen ezzel a nagy kincsessel épp a nők törődnek legkevésbé — öles uszályokkal (br! uszály! még becsületes magyar neve sincs), helyesebben mondva: hatalmas utczaaprókkal korzóznak az utczákon, melyek — hála a mi városi hatóságunknak — por dolgában nincsenek szükén. Az egészséget megbecsülő embernek ki kell vándorolnia oda, ahova az emberi nem „gyöngédebb fele” nem hat el az ő sleppjeivel. Gyöngédebb fele — mondtuk? Gyilkos fele! Nincs akkora illemtelenség, mely fölérne

azzal a más emberek egészségének teljes semmibe vevésével, a mit a hölgyek sleppjeikkel elkövetnek. A legnagyobb gorombaság, jogtalanság, a közegészség lábba tiprása ez, mely ellen a natóságnak, sőt akár a törvényhozásnak kellene föllépnie a legszigorubb intézkedéssel. Mert hát — kérdjük — mi jogon rontja az emberek egészségét a hölgyközönség egy része, melynek a divathóbortja éppen úgy hozza magával, hogy a ruhájára egy darab rongyot töljön s azzal végig söpörje az utcza porát? Miért legyen kénytelen ezt a még hozzá izléstelen — hóbortot az emberiség nagyobb része eltűrni néhány divatbubu kedvéért — a maga egészségének pedig rovására? Az országos közegészségügyi egylet kérvénnyel járult is a belügyminisztériumhoz, hogy az utczákon, tereken és nyilvános helyeken az uszály hordozását tiltsa el. Az uszály által fölkaivart porban tuberkulózis, hágmáz- és kolerra-bacillusok vannak, s a porral ezeket is fölkaivarja a slepp, az emberiség pedig benyeli. Sőt az egészség rovására történik az is, ha ilyen porral megszedődött sleppes ruhát a cseléd kiporol, mert a porral a bacillusokat a cseléd szívja magába, s ugyanannak vannak kitéve a varrónők, kik ilyen ruhákat kapnak javítás végett. Meránban — tudvalevő, hogy hatóságilag tiltották el a sleppes ruha viselését. Nos, hát miért ne lehetne itt is megtiltani? Hát a mi egészségünk nem épp oly drága, mint a meráni tüdőbetegeké, avagy okvetetlenül Meránba kell kerülnünk nekünk most még egészségesekeknek is, hogy a sleppes ruháktól megszabadulhassunk? Bizony nem valami megmosolyogni való kérdés ez, s ha a hölgyeket a szép szó nem hatja meg, hasson rájuk a törvény. A ki egészségünk ellen tör, azt a törvény fegyházzal, börtönnel sújtja — a sleppes nők az egészségünk ellen törnek!

— **(Halálozás.)** Elhunytak Pécsen: özv. Szőke Mihályné szül. Wagner Teréz április 2-án, 63 éves korában; Kleber Jánosné szül. Lieb Éva ápr. 4-én, 72 éves korában; Rónaky Irénke ápr. 7-én 9 éves korában; özv. Lakatos Andrásné szül. Járányi Anna ápr. 7-én 86 éves korában; özv. Blauhorn Györgyné szül. Berecz Teréz ápr. 8-án 77 éves korában; özv. Kovács Ferenczné szül. Szilák Rozália ápr. 9-én 72 éves korában. — Rázgha Jenő e hó 9-én 10 éves korában elhunyt Pellérdén.

— **(Sorozások a vidéken.)** Szent-Lőrinczen az eredmény a következő: föl-hivatott 583 védköteles, besoroztatott mint újonc 108, mint póttartalékos 24. Visszahelyeztetett 271, fegyverképtelennek nyilvánított 133, a lajstromokból töröltetett 7, fölülvizsgálatra küldetett 1, kórházba adni rendeltetett 2, távol maradt 27. — Siklóson a következő az eredmény: föl-hivatott 523 védköteles, kik közül 43 maradt távol. A megjelentek közül besoroztatott mint újonc 106, mint póttartalékos 25; mint jelenleg alkalmatlan visszahelyeztetett 238, fegyverképtelennek nyilvánított 90, a lajstromokból töröltetett 16, fölülvizsgálatra küldetett 4, kórházba küldetett 1.

(A Mecsek-Egyesületből.) Nagy áldozatra szánta magát ez a szó szoros értelmében vett egészséges egylet. A legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy a krumplivölgyön át a Mecsekre vezető utat elkészíteti. Ez az út lesz az, mely a hegyek közé kirándulók rendes sétatúját fogja képezni, mellőzven a meredek „bárany-út”-at, melynél emez sokkal kényelmesebb lesz. Az áldozat nagy, amibe ez kerülni fog, de ez az első kő, melyet az egyesületnek megtörnie kellett. Az utat már készítik is, s május hóra átadhatják a friss erdei levegőt élvezni kívánó közönségnek, mely ezért a valóságos jótéteményért lekötöleztette marad a Mecsekegyletnek. Illő, hogy a közönség ezt az áldozatot viselni is segítsen s ne csak annak kellemét élvezni; s amint reméljük, hogy e derék egyesületet a közönség még nagyobb mértékben támogatni fogja, úgy a városi hatóságról is fölteszük, hogy tudomást vesz erről az egyletről s azt úgy erkölcsileg mint anyagilag támogatni fogja, annyival is inkább, mert ez az egylet tulajdonképen a hatóság kötelességét vállalta magára. A készülő utat az idén már nem fásítják be, de őszkor ez is megtörténik, s pár év múlva már arnyas, alig emelkedő serpentin-úton tehetjük meg napi sétánkat a hegyek közé. Az egylet

még arról is intézkedett, hogy a bérkocsidíszbás a hegyek közé vezető utakig való kikocsizásnál módosítottassék. A székelyházi javak főkegyháza az egyleti jelvényt viselő tagoknak a székelyházi erdőségekre való kirándulást megengedte. Amint a krumplivölgyi út elkészül, megkezdik az út további kijelölését. Ez nagy munka s azért a titkárság szívesen veszi, ha az ezt végző bizottság munkálataiban a tagok közül részt vesznek olyanok, kik erre kedvet éreznek. (Jelentkezés Kiss József tanárnál, Király u. 37. sz.) Az egylet választmánya legutóbb 93 új tagot vett föl s most már 365 tagot számlál. Új tagok: örökös tagok: Pécsi takarékpénztár (100 frttal) és Schapringer Gusztáv (50 frttal); alapító tag: Littke József; rendes tagok: Bayer Ferencz, Beck Gyula, Berecz József, Blauhorn Mihály, dr. Bodó Aladár, Bogyay Pongrácz, Bubreg Nándor, Buday Béla, Brausevetter százados, Csendes Alajos, Dóczy József, Erreth Mari, Erőssy József, Farkas Irma, Fischer Ferencz, Frank Sándor, Futima Sarolta, Geyer főhadnagy, Hamedli Gyula, Held Gusztáv, Herbert János, Homan Gerencz, Horvát András, Höfler László, Höfler Paula, Jezevics Ferencz, Jeszenszky Kálmán, dr. Johann Béla, Kaizer Henrik, Kaufmann Lajos, Kádics Ernő, Kallupka Béla, Kengl Gusztáv, Kerbolt Pál, Kisfaludy Imre, Kletzár Lajos, Klobucsár Mihály, Kohárics Jánosné, Kohl Örnagy, Keller István, Kovács Antal, Kovácsy Kálmán, König Károly, Kremling Károly, Lill István, Lukács István, Magassy László, Majorossy Imre, Matyasovszky Jakab, Mestrics Imre, dr. Narancsik, Nendvich Andor, Nikkel Béla, Notter Jenő, Nyers Angyalka, Pautz Gábor, Persay Elek, dr. Pintér József, Pintér Terka, Ptacek Viktor, Plichta Ferencz, Rappay Ignác, Rath Mátyás, Ratkovics Károly, Rothmann Román, Rauch János, Reberics Imre, Reizner Nándor, Repics Gyula, Scheurer Károly, Schlauch Imre, Scholz Antal, Schwabach Róza, Schober István, Sebesy Ede, Sipőcz Fábry Frida, Sipőcz István, Stankovics György, Stern Mór, Sziebert Nándor, Szágriszt Lajosné, Sziklay Margit, Thaly Lujza, Trixler Aladár, dr. Tróber Aladár, Ujváry Kamilla, Vaczes Miklós, dr. Wallerstein Bódog, Weszelszky Gyula, Zelms Gyula, Ziegler Tivadar.

— **(A „Pécsi Dalkoszorú” majálisa.)** A tavaszi mulatságok előhírnökéül a „Pécsi Dalkoszorú” jelentkezik — elhatározván azt, hogy a május hó második felében nagyobb szabásu majálist rendez a Tettyén. Ez a mozgékony, fiatal daltestület, mely nemrég Jóbst László dr.-t választotta elnökévé, most gondosan készül a tavaszi ünnepre.

— **(Rendelet a rossz cselédek ellen.)** Ezen alább közölt rendeletet ugyan nem a mi főkapitányságunk bocsátotta ki, hanem a löcsei rendőrkapitány. Minthogy azonban a mi cselédjeink nagy része egy hajszállal sem különb a löcsei rossz cselédekénél, érdekesnek tartjuk közölni, — s főkapitányságunk figyelmébe ajánlani e rendeletet, melynek valóban utánzásra méltó néhány paragrafusa így szól: 1. A cselédtartó legszigorubbán tiltsa el cselédjeinek a csoportos esti összejöveteleket a háznál, valamint az éjjeli kimaradást. 2. A ki megengedi, hogy a cseléd szeretője a házhoz járjon 10 frtig terjedhető pénzbírságot fizet. 3. A mely cseléd kapuzárás után a kapu aljában vagy általában a házon kívül találtatik, azt a rendőr azonnal fölírja s ha nem tudja magát másnap igazolni, 3 napi elzárással és 5 frt pénzbírsággal bünhődik.

— **(Halva találtak)** özv. König Amáliát kedden reggel a Teréz-utcza 7. sz. alatt levő lakásán. A koros asszonyt az ágyában valószínűleg gutaütés érte, mert semmi olyast nem konstataált a rendőrorvos, amiből gyilkosságra vagy öngyilkosságra lehetne következtetni. Kis vagyonszájáról szóló takarékpénztári könyvecskéjét és egy kötvényt is megtaláltak.

— **(Mizeria a pécsváradi bíróságnál.)** Ismét a pécsváradi bíróságnál levő tarthatatlan állapotokról kell megemlékeznünk. Évek óta a panasza, hogy az iroda a túlhalmozott munkát nem képes végezni, mi igen természetes is, mikor a leíró dolgokra csak egy díj van. Van a járásbíróságnak két szorgalmas bírása, kik a beérkezett ügydarabokat 48 óra alatt is fölkezelik, de bezzeg az irodában elhevernek hónapokig a leírandó darabok. Jelenleg leírásra hever 500 darab. Ezen az állapoton hogyan segítenek? 1891. évi december hó 6-án elnöki rendeletre leírás végett

a tszéki irodába Pécsre beküldöttek 76 darabot. Ezek f. évi márczius hó végén érkeztek vissza, tehát épp három hónapig voltak leírás alatt. Most pedig újból 114 darabot küldtek be. Hát ez mikor érkezik vissza? Az állapotok illusztrálásul szolgáljon, hogy f. é. február hó 27-én elintézték végrehajtás április hó 8-án került leírás alá, — de akkor is az ügyvéd iratta le saját emberével, nem győzvéen már a várast — márczius hó 30-án a kir. tszék mint váltóbiróságtól beérkezett az eljáró bíró által 31-én elintézték váltó-végrehajtás, noha a sürgős szóra iratott, április hó 8-án iratott le. Igaz — rajta volt a „sürgős,” de már annyi a sürgős darab, hogy a sürgős szót fokragozni kell, de hogy fennakadás ne legyen, a szó-tárból az „azonnal,” „rögtön,” „haladéktalanul” szokat is kell használni. — A bírák a beérkezett keresetekre rövidebb határnapot is tudnának adni, de nem tehetik, mert az iroda nem képes földolgozni. De nem csak ezen bíróságnál ilyen az állapot, hanem másutt is. Ott a szentlőrinczi bíróság. Annál a múlt évi december hó 29-én elintézték főlebbezés f. é. április hó 11-én küldetik a táblára, tehát éppen 3 és fél hónap múlva, mikor az ügy már ott majdnem elintézve is lehetne. E sorok olvasója azt fogja kérdezni: „És miért is van ez így?” — Takarékoságból. Itt is, ott is, egy-egy 365 frtba kerülő díjnak az évek óta fönnforgó panaszt megszüntetné. De ezt meg kell takarítani, sok pénz kell az idei nagy hadgyakorlatokon fölhasználandó puskaporra, ezt az igazságszolgáltatásnál kell behozni. Az igazságszolgálat jövedelme 12 millió, kiadatik 6 millió, megtakarítás — illetve hadügyi tárczára a jövedelem 6 millió. Minek szaporítani a személyzetet? Ha nem dolgozza föl az az egy díjnak egy hónap alatt, föl fogja dolgozni kettő vagy három alatt. Elszomorító állapotok. E lapokban erről már több ízben panasz volt, s mivel segítettek a bajon? — A hivatalos órák fölemelésével. Most is az lesz az orvoslás. Pécsvaradon most az irodai személyzet délelőtt 8—12-ig, délután fél 2-től fél 6 óráig dolgozik, vagyis már egy órával tovább a rendszerül. De lehet velük most fél 7-ig is dolgoztatni, gyertya már nem kell, elég világos van. Dolgozzanak a rabszolgák, arra valók a pariák. A bakáknak új köpönyeg kell!

— **(A pécsi zsidó hitközség jelentése)** szerint a városban lakó zsidók létszáma 3116, közülük a városban jövedelmi adót fizetnek 546-an, hitközségi adót pedig 340-en. Az anyakönyv kerületi újszülöttek száma 106 volt, elhaltaké 87. Házasságra lépet 23 pár, és elhalálozás folytán 26 házasság bomlott föl. A jelentés két alapítványról is ad számot. Az egyiket, 1000 frtot Alt Julia rendelte a talmudtóra javára, a másikat, 400 frtot pedig Reinfeld Imre ajálta föl. A hitközségi tiszta vagyon 70, 368 frt. 49 kr.

Az irodalmi és művészeti estélyek

rendezősége a különféle jótékony intézetektől — melyeknek az esték jövedelméből bizonyos összegeket juttatott — a következő köszönő leveleket kapta:

Az inségesek köszönete. Az árvamegyei inségügyi bizottság elnöke a pécsi irodalmi és művészeti esték rendező bizottságához a következő sorokat intézte:

Az árvamegyei inségesek részére az irodalmi és művészeti estély jövedelméből küldött kegyes adományukat, kétszáz forintot vevén, midőn ezt ezennel elismerném, sietek a tek. uraknak és általuk a nagylelkű adakozóknak saját és az egész bizottság nevében is leghálás köszönetemet nyilvánítani.

Árva-Varalján, 1892. márczius 18-án.

Kubinyi,
vál. elnök.

A pécsi r. k. főgymnázium szegénysorsu és törekvő tanulóinak nevében halás köszönetet mond az igazgatóság az „Irodalmi és művészeti estélyek igen tisztelt rendezőinek, kik ezen estélyek jövedelméből a gymnasiumi „Segélyező egyesület” alaptökéjének növesztéséhez 200 azaz kétszáz o. é. forinttal járulni kegyeskedtek.

Pécs, 1892. április 8.

Inczedy Dénes
igazgató.

Fölvívás előfizetésre.

E hó elsejével ezen évfolyam második negyedébe léptünk, mely alkalommal fölkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése múlt hó végével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek.

Lapunk előfizetési ára igen olcsó:

fél évre . . . . . 3 frt
negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
egy hóra . . . . . 50 kr.

A „Veréb Jankó” című élcslap ingyenes melléklettel.

Pécs, 1892. április havában.

Tisztelettel

A „Pécsi Figyelő”

(„Pécsi Hírlap”)

kiadóhivatala.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* „Élet.” Magyarországon rövid idő alatt oly szép eredményt alig ért meg el irodalmi vállalat, mint az „Élet” című folyóirat. A most megjelent 5. számról, mellyel az első negyedévet befejezi, bátran mondhatjuk, hogy megállja a sarat barmely hason irányú külföldi reviewvel. Sajnáljuk, hogy hely szűke miatt változatos és dús tartalmát csak nagyon röviden ismertethetjük. Vikár Béla, az „Élet” szerkesztője a kálvinista zsinatról igen figyelemre méltó dolgokat mond el; Simonyi Zsigmond egy. tanár „Comenius és a magyar nyelvhasználat”-ról ír, — Endrődi Sándor Heine „Dalos könyvé”-nek előszavát közli szép fordításban, — Molnár Viktor „Egy magyar nő szalonja” címen O'Donnell grófné szül. Tarnóczy Malvina szalonját ismerteti vonzóan. Következik: A sbóth Oszkár egyet. tanártól Nenadovics Lyubomir hírneves szerb író novellájának „Csak szerencse legyen, ha bolond is” valódi magyar műfordítása. Dura Máténak, a fiatal költő nemzedék egy jeles tagjának csinos költeménye van a füzetben. Gerő Ödön (Viharos) „Por és hamu” címen remek cikket ír Ágai Adolf könyvéről, a hol egyuttal az „Élet” irányát is megjelöli. Öz v. Veres Pálné szül. Beniczky Hermin, az Országos Nőképző-Egyesület elnöke „Néhány szó nőnevelésünkről” címen nagyérdők tölszólítást tesz közzé. A füzet többi tartalma: Gopcsa László dr. „A közoktatásról” a legújabb miniszteri jelentés alapján, továbbá Csuth Minna remek naturalisztikus novellája „A szegény nép”-ről. Azután az irodalom és művészet s a színház, zene és képzőművészet gazdag rovatai érdekesebbnél érdekesebb cikkekkel, a változatos közgazdasági és Szemle rovata fejezik be a füzetet. Igazán meg lehetne követelni, hogy a magas színvonalon álló igazán modern folyóiratot minden művelt magyar ember olvassa. Az „Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V. Árpád-utca 6. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr.; félévre 3 frt. Egyes szám ára 25 kr.

* **Uj férfikarok.** Az Apolló magyar kargyűjtemény VI. evelyamának harmadik része a következő új férfikarokkal jelent meg vezérkönyvben és négy szólammal: 105, 106, 107, 108. karok: Mókázó nóták. Eredeti magyar humorisztikus egyveleg. Szövegét és zenéjét szerző Szentirmay Elemér. 109. kar: „Chinai influenza Serenade.” Tréfás kar Kossovits Józseftől; 110. kar: „Árvalány haj” Fesztetich Leo gróftól. Az Apolló-kargyűjteményt szerkeszti Goll János; egész évi előfizetési ára egy vezérkönyv, négy szólamért 2 frt 50 kr. Póstaí küldések és megrendelések czimzendők: Az Apolló szerkesztő-kiadóhivatalának Budapesten, a Rózsa M.-téle zongoraterembe, Király-utca 23. sz. a.

* **A „Kolozsvári Zene-Conzervatorium”** választmánya pályázatot nyit egy vonós zenekari műre, a következő föltételek alatt:

1. A pályadíj 100 (száz) frank aranyban, mely az aránylag legjobb műnek minden körülmények között kiadatik.

2. Pályázatra csakis kizárólag vonós-zenekarra írt művek bocsáttatnak. A műforma meg-

választása (pl. Adagio, Menuetto, Scherzó, Rondó, Humoreszk stb.) A szerző tetszésére bízatik. Egyenlő becstük között a magyar stýlben írt előnyben részesül.

3. Az idegen kézzel írott, lepecsételt jeligés levelekkel, melyek a szerző nevét, lakását és polgári állását jelzik, ellátott pályaművek az intézet titkári hivatalához czimezve (Kolozsvár, főtér 22.) legkésőbb 1892. szeptember 1-je déli 12 órájáig nyújtandók be. Elkésve érkezett művek nem pályázhatnak.

4. A Farkas Ödön intézeti igazgató elnöklété alatt megalakítandó 3 tagu bíráló-bizottság az eredményt legkésőbb 1892. október 1-ig kihirdettni s a nyertes mű szerzőjét a pályadíj átvételére fölvívni fogja. A dicséretet nyert művek a szerzők beleegyezésével, az intézeti hangversenyen előadatni, a többiek kellő igazolás után visszaadatni fognak.

5. A pályanyertes mű tulajdonjoga szerzőé marad.

Kolozsvarott, 1892. márczius 20-án. A választmány nevében: gróf Bély Ákos elnök. Magyaróasy Gyula titkár.

VEGYESEK.

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel elhatott egyének, kik étvágyhiányban, fölfuvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll féle seidlitz por” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész. cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával.

CSARNOK.

Egy szegény ifjú története.

Elbeszélés Zschokke Henriktől.

— Németről fordította Szikral Odo. —

(Folytatás.)

S midőn ujfent megjelent köztük, mindenüket ugyanazon a helyen találta, amelyen távoztakor voltak. Az őrnagy komoran ült karrósszékeben; Leonóra kisírt szemmel állott egy sarokban; Jozefin könytelenül ugyan, de mintegy megkövülten nézett ki az ablakon. Volt valami vonásaiban, a mit nem lehet leírni; valami halottias, merev, minden szépség mellett is borzadályos. Leonóra s atyja elébe siettek s nyájasan üdvözölték. „Ugy-e bár Jónatán, észre tértél s másra határozta magad?” mondá az őrnagy. Jozefin azonban nem mozdult.

— Beszéljünk vidámabb dolgokról! — De ezt hiába kísértették meg. Frock neki feködt az iratok átvizsgálásának s irt, mig rá nem esteledett. A többiek némán ültek helyükön. Leonóra sirt és varrt. Jozefin szép fejét tenyerébe hajtva, mozdulatlanul meresztette ki szemét az ablakon anélkül, hogy a járókelőket látta volna.

— Hagyj békét gyerekségeiddel! — szólt másnap az őrnagy, midőn belépett Jónatán barátja szobájába, s őt sápadt arczezal, dagadt szemmel ágyában találta. Tulpenék ebédre hívták Frockot, s ő nem jött.

— Hány az óra? — kérdé fölgorva. Az ágyánál álló asztalon kihült püncs volt, mellette egy palack madeirai. Az utóbbiból mohón kivott egy poharral s kezét nyújtotta az őrnagnak.

— Három elmúlt! — mondá Tulpen úr.

— Három? Ugy teljes hét óráig tartó álom volt. Annál jobb. Az éjszaka mindennel elkészültem. Jövő éjjel elutazhatom a jószágára. Megfizetek majd ötreg gazdaasszonyomnak s az estét önnél töltöm; oda rendelem a postakocsit, s ott szállok be. — Itt már nem érzem jól magam. Egészségemnek egy kis mozgásra

és szórakozásra van szüksége, különben elpusztulok.

— Társaságod volt? — kérde az őrnagy a puncsra s borra mutatva.

— Dolgoztam az éjszaka és . . .

— Serkentenit akartad az elmédet.

— Nem köll az én elmémnek ösztönzés. A lelket ernyesztő nyomoru testet és vért köllött megvesztegetnem, hogy szót fogadjon.

— Pajtás, rettenetesen rossz színben vagy. Férfiak vagyunk. Mondd meg nyílt őszinteséggel, mi a bajod. Hallgatok, mint a hal, csak beszélj. Mért nem vagy olyan? mint más ember fia. Mért utasítottad vissza fogságodban annak az izének, a hercegneknak az ajánlatát? aki tisztességes hivattal kínált meg. Mért választottad önként az alárendeltséget és szegénységet? Mért nem fogadtad el az irattárosi állást? Miért szeretsz bennünket s mutatod magad irányunkban a valónál mégis hidegebbnek s idegenebbnek? Miért mondasz le a barátság örömeiről, nyilván szived akarata ellenére? mely oly fogékony a barátságra. Miért kerülsz jó embereidet? akik keresik társaságodat s életüket is kockáztatnák érted. Mért vagy oly változékony akár az áprilisi nap? hogy gyakran legjobb kedvedben egyszerre mintha sötét felleg borulna sugárzó arcodra. — Ne térj ki! Lám, Jónatán, egyikünknek se válik javára, ha nem beszélsz. Miért nem akarsz sem jövődöbeli jószágunkon, sem pedig itt maradni? Mi nem lehetünk meg nélküled. Mindenre kérünk, maradj; többre becsljük ezt a gazdagságnál. Mért oly kemény most máskülönben oly lágy szived?

Frock másodszor is megtöltötte poharát s fenékig tritette.

— Ugy látszik, le akarsz részegedni. Nincs olyan! Beszéljünk komolyan s józanul. Jónatán, szólj! Magunkban vagyunk. Bünt követted el? Beszélj! Tudom nem szántszándékkal követted el, aztán soká is lakolsz már érte. Ne félj, szeretetem azért nem csökken. S ha atyámat meg anyámat ütötted volna is agyon, még azt is megbocsátanám.

— Nem vagyok bűnös! — mondá Frock büszkén csóválva fejét.

— No hát, vigye a kánya, akkor bolond vagy. Ki a patvar bánt? Magad se fejteted meg a rejtvényt?

— Ha akarnám, egy szóval, őrnagy úr. Elhatároztam, hogy megfejtem önnek.

— Mikor?

— Még ma, mielőtt elindulnék jószágára.

— S ha tudom azt a szót, s azt mondom majd neked: Jónatán, ez csekélység.

— Ezt nem teszi meg.

— Lánczos-löbögös, megteszem biz én! S ha végit szakasztom minden bajodnak?

Erre nem képes.

— De mondom — hallod, dühre ne fortyants! — mondom, a k a r o k rá képes lenni. S ha képes vagyok, velünk maradsz?

— Igen!

— Igen? — Kezedet!

Frock odanyújtotta a kezét. Az őrnagy magához ölelte s megcsókolta, mintha már czélt ért volna.

— Tehát szavadnak állj ám! Megmondod még ma azt a fatális titkot? amelyért nincs mit szégyellened.

— Még ma este, mielőtt bucsuzom s kocsiira ülök, őrnagy úr. De gondoskodjék kérem, hogy a bucsu vidám, legalább nyugodt legyen. Puncsoznunk köll, hadd feledjük a bűt! Néha kötelesség elkábitanunk magunkat. Mámorosan szeretnék bucsuzni öntől. Hisz egész életem mámor volt az ön házában.

Az őrnagy megígérte, hogy lesz rá gondja, hogy az est vig legyen. „Meglátod, jobb kedvvel bucsuzunk egymástól, mint hiszed!” mondá s távozott, hogy tüstént intézkedhessék.

(Folytatása köv.)

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

KÖZGAZDASÁG.

— **A pécsi sertéshizlaldában** f. hó 2-án a sertés állomány: 447 drb. kövér, 310 drb. félkövér, 2508 drb. sovány, 417 drb. stüldő sertés. Árak: kövér válogatott minőség szerint 43—46 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogramm élet leszámitással; stüldők 34—37 kr. kilogrammonként élősúlyban. Kukoricza 5 frt 25 kr. m.-m., Árpa 6 frt 30 kr. m.-m. Darálás 60 kr. m.-m.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jogász. Pécs. Ön szeretné tudni, mi-ből áll az ügyvédi diploma elnyerése az Egyesült-Államokban. Tessék ide figyelni:

Vizsgáló tanár a jelölthöz: Dohányzik ön?

Ügyvédjelölt: Igen.

V. t. Adhat nekem egy jó szivart?

Ü. j. Igen uram!

V. t. Mi az első kötelessége egy ügyes ügyvédnek?

Ü. j. A számláit a lehető legmagasabb összegig fölcsavarni.

V. t. Igen jó, és tovább?

Ü. j. Kliensei számát lehetőleg szaporítani

V. t. Mikor változik álláspontja kliensével szemben?

Ü. j. Ha neki a perköltségi számlát átadom.

V. t. Mily viszony van ön és az ellenpárt ügyvédje között a pör megkezdésénél?

Ü. j. Mint két tülettárs között.

V. t. Igen szép uram. Ez elég. Ön disze lesz az ügyvédi karnak és tehetsége a legszebb reményekre jogosítja, és én szívből kívánok önnek szerencsét. Ismeretes ön előtt kötelessége irányomban?

Ü. j. Tökéletesen.

V. t. Mi a kötelessége?

Ü. j. Kötelességem: önt pezsgővel áztatott estebédhez meghívni.

V. t. És hogyha én, tegyük föl, a meghívást semmi áron nem fogadnám el.

Ü. j. Egy ilyen precedens eset előttem ismeretlen. Erre valóban nem voltam előkészülve.

V. t. Önnek uram igaza van; és a biztosság, mellyel álláspontját védi, bizonyítja, hogy a jogot behatóan tanulmányozta. Hozassa már most ide a pezsgőt, én addig megírom a diplomát.

Reméljük, hogy önnel az ottani viszonyokat, melyeket nem régiben egy amerikai lap illusztrált, alaposan megismertettük.

Erdélyi „Árvácska.” A levelecske nem közölhető, de Zoltán Vilmosnak, a mi dalos poétáinknak úgy szóval elmondottuk az erdélyi „Árvácska” kritikáját az ő dalairól. Nagyon szépen köszöni.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városának 1892. évi április 13. 9-én tartott hetivásárjáról.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Buzza	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
	uj	9	—	8	70
Kétszere	o	—	—	—	—
	uj	8	40	—	—
Rizsa	o	—	—	—	—
	uj	8	40	—	—
Árpa	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	6	30	—	—
	uj	—	—	—	—
Repeze		—	—	—	—
Bükköny	széna	—	—	—	—
Kukoricza	o	—	—	—	—
	uj	5	50	5	10
Széna	o	2	40	2	—
	uj	—	—	—	—
Szalma		2	—	1	80

Kínálat: közép (mintegy 200 gabonaköcsi volt a piacon).

NYILT-TÉR.*)

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik hön szeretett, felejtetlen, boldogult jó anyám!

özv. Lakatos Andrásné

szül. Járáuyi Annának

f. hó 9-én végbement temetésén megjelenéstük, s egyéb részvénytárgyaink nyilvánítása által mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztünk, fogadják ez uton is legmélyebb hálás köszönetünket.

Pécsett, 1892. április 11-én.

özv. Cséfy Imréné
szül. Lakatos Mari.

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel
kiadóhivatalunkban.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

5832. sz. 87/1891. sz.
1891.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Schvarcz Manó bezedeki lakos végrehajthatónak Kovácsévits Szávó és neje bezedeki lakosok, végrehajtást szenvedők elleni tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. járásbiróság területén levő bezedek községben fekvő a bezedeki 174. sz. tjkvben felvett 37. hszsz. 34. sz. haz udvar s kertre egészben az árverést 730 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi május hó 14. napján d. e. 10 órakor Bezedek községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 73 forintot készpénzben vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-en 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán a kir. jbiróságnál mint tlkvi hatóságnál 1891. évi december hó 20. napján.

Balaskó János,
kir. jbiró.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

Elapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

INGYEN

és bérmentve

küldjük meg bárkinek az

épen most megjelent

képekkel dusan ellátott

árkönyvünket

az 1892-iki

tavaszi és nyári idényre,

mely magában foglalja a legújabb párizsi és bécsi costumeok mintáit u. m. zsaketek, köpenyek, capes és pellerineket, legújabb napernyőket, kalapokat és az összes férfi és női divatcikkeket.

Hirsch Testvérek

Budapest, váci-utca 3.

Női ruhaszövet minták kívánatra ingyen és bérmentve.

136 sz.
árv. 1892.

Pécsi járás főszolgabírája által Baranya vármegye árvaszékének f. é. 3094. számú határozata folytán közhírré tétetik, hogy kiskoru Szabó János tulajdonát képező, a m.-sórosi 48. sz. tjkvben fölvet $\frac{3}{4}$ kültelek fele 900 ft becsértékben, a m. sórosi 210 sz. tjkvben fölvetett épület nélküli bel-öségből kiskorut illető része 100 ft becsértékben, mégis a m.-sórosi 197 és 244. sz. tjkvben fölvetett szőlőkből nevezett

kiskorut illető rész 50 ft becsértékben, és azon föllül nyilvános árverés útján f. é. április hó 21-én d. e. 9 órakor a m. Sórosi község bíró házánál elárvertetni fog, az árverezni kívánók kötelesek az árverés megkezdése előtt a becsérték 10 %-et banatpénzül letenni, a többi feltételek pedig naponként a pécsi járási főszolgabíró hivatalban megtekinthetők.

Kelt Pécsen 1892. április 2-án.

Forray Iván,
főszolgabíró.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

+ a +

MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendszer itallul szolgál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu * A bornak színét nem változtatja.
Természetes ízét kellemessé teszi

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokban kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár

úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési- és légycső-szervek hurutos bántalmainál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és kőszvény-bajokat, épúgy használható a tagok csúzos bajainál, gyermekeknél meggátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav-tartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb izzel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is, épúgy mint hazánkban, általánosán a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Éröss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

ÉDESKUTY L., cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, reszint eredetit, reszint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., $\frac{1}{4}$ évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

MOLL SEIDLITZ POR

- ☞ Tavaszi gyógyítás
- ☞ Nyári gyógyítás
- ☞ Őszi gyógyítás
- ☞ Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés székrekedésnél, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. **MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A.** urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyesen „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnytvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnertschlag-ban

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

- ☞ Legjobb bedörzslőszer
- ☞ köszvény
- ☞ csúsz és minden
- ☞ meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyé tünteti fel és „A. Moll“ feliratu óno zattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzslési szer köszvény, csusz és a meghűlés egy-egy között eredményivel legismeretes népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajcár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A.** gyógyszerész urhoz Bécs.

Kittűnő Moll-féle francia borszesz és sója vídekemen nagy-szeretettel működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktár Pécssett: Sipőcz István gyógyszerésznél és özv. Reeh V. keresked.

T. cz.

Van szerencsém a t. vevő közönségnek szives tudomására hozni, hogy **siklósi-utcza 44., Széchényi-tér 16. sz.** alatt (a „Nádor“-szálloda mellett) és a **pálya-utcza 7. sz.** alatt

liszt-raktárt

nyitottam. Ezzel alkalmat akartam nyujtani arra, hogy Budapest első gőzmalmából kikertült lisztet a tisztelt vevő közönség a lehető legolcsóbb áron beszerezhesse. Kedvező időbeni bevásárlásaim folytán azon helyzetben vagyok, hogy a lisztet mindenkor oly olcsón adhasam, mint azt más kereskedő aligha árusíthatná. Bátor vagyok tehát mindazokat, kik olcsó áron jó lisztet akarnak beszerezni, fölkérni: kegyeskedjenek szükségletüket nálam fedezni.

Budapesti gőzmalmok lisztraktárai:

Széchényi-tér 16. (a „Nádor“-szálloda mellett,) Siklósi-utcza 44., pálya-utcza 7.

Scheer muzeuma

Pécssett, a buzatéren.

Miután a muzeum itt még csak pár napig látható, a belépti díjat **leszállítottam**, hogy a tisztelt családok is minél számosabban meglátogathassák.

Ugy nappal mint este fényes kivilágítás mellett **belépti díj 10 kr.**

ajándékkal együtt.

Számos látogatást kér tisztelettel

Scheer Károly,

muzeumtulajdonos.

A magy. kir. államvasutak gégyára

a hazai viszonyokhoz alkalmazott, legkittűnőbb szerkezetű és a versenyeken eddigelé leggyőzhetlen maradt

6-, 8-, 10 és 12 lóerejű gőzcséplő-garnitúráit,

valamint a malomvezérlőkre külön gyártott **hengerkazános**

9-, 12- és compound-rendszerű 16 lóerejű locomobiljait

a teljesen vasból készült s így tartósság és ezélszerűség tekintetében más gyártmányt messze felül-múló

szalmakazalozó

gépeit,

ugyszintén a locomobil hátsó kerekére könynyen alkalmazható és így felelte ezélszerű

Stilbor szabad. körfűrészzeit,

végül egyéb gyártmányu

2-, 2 1/2-, 3- és 4 lóerejű locomobiljait és gőzcséplőgépeit, vetőgépeit, ekéit, rostait, morszolóit stb. mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező feltételek mellett

FEHÉR MIKLÓS, a m. kir. államvasutak gégyarának vezérigényőke **BUDA-PEST, Üllői-ut 25. szám, „Köztelek“.**

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

Pécssett, Király- és Sörház-utcza sarkán

a „Magyar Király“ szálloda átellenében,

Weidinger-féle gőzmalmi liszt-raktárral

egybekötött

fűszer- és rövidáru-kereskedést

nyitottam.

Raktáron tartok mindennemű **fűszer- és rövid-árukat,** az utóbbiakból különösen nagy választékban **czernát, himz- és kötő-pamutot, gombokat, csipkéket, szalagokat és szövött-árukat,** valamint mindenféle **kelléket szabók és cipészek részére.**

Főbb törekvésem mindenkor oda irányuland, a n. t. vevőimnek bizalmát szolid áruknak legpontosabb kiszolgálása által a lehető legjutányosabb árak mellett, kiérdemelni.

Kérem üzletemnek kegyes pártfogását

mély tisztelettel

Angyal Lajos

fűszer- és rövidáru-kereskedő és liszt-raktáros.